

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	02.07.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231750880
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	Xxxx Xxxx (xxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	05.03.2024

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 24231750880, mille esemeks on Xxxx Xxxx poolne liiklusnõuete rikkumine ettevaatamatuses, millega tekitati inimesele raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati Xxxx Xxxxle KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

05.03.2024 kella 16:14 paiku juhtis Xxxx Xxxx Harjumaal Tallinnas Väike-Ameerika tn 3 juures mootorsõidukit Volvo XC90, reg.märk xxx xxx. Sooritades vasakpöoret Virmalise tänavalt Väike-Ameerika tänavale, ei peatunud Xxxx Xxxx ristmikul asuva reguleerimata ülekäiguraja ees, et anda teed sõiduteed juhi suhtes paremalt vasakule ületavale jalakäijale Xxxx Xxxxile (xxxxx), ning sõitis temale otsa. Otsasõidu tagajärjel sai Xxxx Xxxx rasked tervisekahjustused, mis kestavad üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus Xxxx Xxxx ettevaatamatuses järgmisi liikluseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 17 lg 5 p 2¹, mille kohaselt peab mitterööbassõiduki juht andma teed ülekäigurada ületavale jalakäijale;
- LS § 33 lg 1, mille kohaselt peab juht olema tähelepanelik teel ja teeservas seisva või liikuva vähekaitsstud liikleja (jalakäija, jalgrattur ja muu selline) suhtes ning vältima tema ohustamist ja talle kahju tekitamist;

- e) LS § 33 lg 2 p 8, mille kohaselt on juht enne paigalt liikuma hakkamist, manöövri või sõiduki seismajäämise alustamist kohustatud veenduma, et see on ohutu ega takista või ohusta teisi liiklejaid ning teel töötajaid;
- f) LS § 35 lg 1, mille kohaselt ei tohi juht oma tegevusega ohustada jalakäijat, kergliikurijuhti, robotliikurit ega jalgratturit. Eriti tähelepanelik peab juht olema lapse, vanuri ning haigustunnustega, liikumispuudega ja pimeda inimese suhtes;
- g) LS § 35 lg 4, mille kohaselt reguleerimata ülekäigurajale lähenedes peab juht sõitma sellise kiirusega, mis on piisavalt väike, et mitte ohustada jalakäijat, kes on astunud või astumas ülekäigurajale. Vajaduse korral peab juht seisma jääma, et võimaldada jalakäijal sõiduteed ületada.

Seega pani Xxxx Xxxx toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on KarS § 423 lg 1 järgi õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenu asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistusmäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

02.04.2024 toimunud kahtlustatavana ülekuulamisel tunnistas Xxxx Xxxx end temale inkrimineeritud kuriteos süüdi ning avaldas sügavat kahetsust toimu pärast. 02.07.2024 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröriga vahetult, väljendas

kahtlustatav samuti siirast kahetsust, et oma tähelepanematuslega tekitas teisele inimesele valu ja kannatusi. Kannatanu ütlustest ilmneb samuti, et kohe pärast juhtunut väljendas sõiduki juht (kahtlustatav) kahetsust, vabandas ja oli igati abivalmis.

Seega esineb antud asjas kahtlustatava puhtsüdamlik kahetsus, mis on KarS § 57 lg 1 p 3 kohaselt karistust kergendav asjaolu, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kahtlustatav on varem kriminaalkorras karistamata, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad rahalise kohustuse panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud, tema on oma teo keelatusest aru saanud ning kahetseb seda. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kriminaalmenetluse kulud valitud kaitsjale makstud tasu näol on kahtlustatav valmis võtma enda kanda. Samuti on kahtlustatav nõus hüvitama muud kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 155 eurot.

Kannatanu Xxxx Xxxx tsiviilhagi ei esitanud, küll aga hindas temale kehavigastuste tekitamisega põhjustatud mittevaralise kahju suurusks 6 000 eurot ning soovis selle hüvitamist. Menetluse käigus saavutasid kannatanu, kahtlustatav ja kindlustusselts Swedbank P&C Insurance AS kompromisskokkuleppe tekitatud kahju hüvitamise osas ning käesolevaks ajaks on kannatanu nõue täielikult rahuldatud. Kannatanule on KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus prokuröri poolt selgitatud, tema on sellest aru saanud ja sellega nõus.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231750880 menetlus.

2. Kohustada Xxxx Xxxx maksma riigitulusesse 600 (kuussada) eurot hiljemalt 02.01.2025.
3. Kohustada Xxxx Xxxx hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr 24E-AOI00098-01) maksumus 155 eurot, hiljemalt 02.01.2025.
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
 - 1 DVD-plaat fotodega sündmuskohalt ja sõidukist, 1 DVD-plaat turvakaamerate salvestisega ning 1 CD-plaat kõnesalvestisega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
6. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmed puuduvad. Andmed, millest KrMS § 206 lõike 2¹ alusel tuleb teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti, puuduvad.
7. Kriminaalmenetluse kulud:
 - otsustus isiku kohtuarstliku ekspertiisi kulu osas sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3;
 - kahtlustatava kulu tema poolt valitud kaitsjale vandeadvokaat Maano Saarevälile jätta täies ulatuses kahtlustatava kanda.Käesolevas määruses nimetatud kohustuste täitmine ei välista kuriteo tagajärjel kaudselt kahju saanud isikute poolt varaliste nõuete esitamist teo toimepanija vastu, muu hulgas on Eesti Tervisekassal õigus välja nõuda tervisekassa poolt hüvitatud kannatanu ravikulud.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale Xxxx Xxxxle ja tema kaitsjale allkirja vastu. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanu Xxxx Xxxxile, samuti Eesti Tervisekassale.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4 Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
Ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määruses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)